

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΠ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΒΛΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000

ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

*Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Ε. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δερβίγγη διευθύνοντες.

ΝΟΜΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Τὸ κοινωνικὸν ἔδαφος δὲν κατάρθρωσε νὰ ἰσοπεδώσῃ οὔτε ἡ βασιλεία τοῦ νόμου οὔτε ὁ ὁδοστρωτῆρ τοῦ χρόνου. Ἐξακολουθεῖ νὰ ᾖ κατὰσπαρτον ὄχι μόνον ἐξ ἀκανθῶν καὶ τριβῶλων ἀλλ' ἐνιαχοῦ καὶ ἐξ ἄλλων κινδυνωδεστέρων ὕλων, οἷαι ἡ πυρίτις καὶ ἡ δυναμίτις.

Τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων ἀσπλαγχνον ἐκμετάλλουσιν τῶν πολλῶν, τοῦ ἀγρότου δηλονότι καὶ τοῦ ἐργάτου ἐθεώρησαν πάντοτε πολῦτιμον κεφάλαιόν των οἱ δημοκόποι καὶ δι' αὐτοῦ προσεπάθησαν νὰ διαδεχθῶσι, καὶ ἀντικαταστήσωσι τοὺς ὀλίγους.

Ἐκείνους οὖς κατεδίωκον ὄχι διότι ἦσαν ἀσπλαγχοὶ ἀλλὰ διότι ἦσαν ἐπίφθονοι!

Ὁ Βασιλεὺς Νόμος κατὰ τούτων κυρίως δεόν νὰ ὑψώσῃ τὴν χεῖρα, τούτους ν' ἀφοπλίσῃ ἀλλὰ πῶς; διὰ τῶν εἰσαγγελέων καὶ τῶν χωροφυλάκων καὶ τοῦ ἐκ τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐργατῶν πάλιν ἀποτελουμένου στρατοῦ; Ὁχι. Αἱ ὑπερύψηλοι καὶ μεγάλοι κοινωνικαὶ ἰδέαι καὶ ἀρχαὶ θὰ μεταβληθῶσι τότε εἰς ἑναυσμα ἀσέβητου πυρκαϊᾶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν δημοκόπων. Πῶς λοιπόν; Πῶς ἄλλως ἢ ἀναδεικνυόμενος αὐτὸς ἡγέτης καὶ ἐκδικητὴς ἐν ἀνάγκῃ τῶν δεινοπαθόντων; Πῶς ἄλλως ἢ παρουσιαζόμενος ὡς Προμηθεὺς διοργανωτὴς καὶ μεταρρυθμιστὴς τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος ἐπὶ τὸ δικαιοτέρων καὶ φιλανθρωπότερων;

Τὰ φιλάγαθα ἡμίμετρα, εἴτε ψυχία λέγονται ριπτόμενα ἀπὸ τὰς τραπέζας τοῦ πλουσίου εἰς τὸ στόμα τοῦ πεινῶντος Λαζάρου, εἴτε ἰδρύματα καλοῦνται νοσοκομείων καὶ θεραπευτηρίων, περιβάλλοντα τὸ μυριοστὸν τῶν πασχόντων, εἰρωνίαι εἶναι μᾶλλον κατὰ τῶν ἀξιούντων οὐχὶ φάρμακα περιβάλψεως, ἀλλὰ ὀλόκληρον τὸν ἄρτον τὸν ζυμωθέντα διὰ τοῦ ἰδρώτος αὐτῶν.

Ὁλόκληρον τὸν ἄρτον ἀλλ' ὀλόκληρον, μόνος ὁ Προμηθεὺς Νόμος δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν δικαίου-μενον αὐτοῦ. Καὶ εἰς τὴν ἐπιβολὴν καὶ ἐπικράτησιν τοῦ Προμηθεὺς τούτου πρέπει νὰ καταβληθῶσι πᾶσαι αἱ ἡθικαὶ δυνάμεις τῶν τε ἀδικουμένων καὶ ἐκείνων οἵτινες ἀπὸ χρηστοῦ τοῦ συνειδότητος σκέπτονται καὶ ἐργάζονται καὶ μοχθοῦσιν ὑπὲρ τῆς εὐγενεστάτης καὶ χριστιανικωτάτης τῶν ιδεῶν.

Διότι παρὰ τοὺς ὑπερμάχους τούτους τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, τοὺς ἀφιερωμένους εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν ὁμοίων των καὶ θυσιάζοντας ὑπὲρ αὐτῶν πᾶσαν ἀνεσιν τῆς ζωῆς, ὑπάρχουσι καὶ οἱ ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὴν διεκδίκησιν τοῦ ἡμίσεως, τοῦ ἄρτου μὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ τὸ ἀρπάσωσι τῇ βοηθείᾳ τῶν δικαιούχων ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ νὰ τὸ κρατήσωσι δι' ἑαυτοῦς. Οὗτοι δὲ ἀπεδειχθήσαν οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ καὶ ὑπονομευταὶ τοῦ Προμηθεὺς Νόμου.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πατέρων

(Ματθαίου Ρ' 14—19)

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς¹. Ὑμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου². οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι, ἐπάνω ὅρουσιν κειμένη· οὐδὲ καί οἱ σὺν ὑμῖν καὶ τίθεσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μῶδιον³, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν⁴ καὶ λάμπει πᾶσι τὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι⁵ τὸν νόμον⁶ ἢ τοὺς προφῆτας; οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι⁷. Ἀμήν. γὰρ λέγω ὑμῖν. Ἐὖς ἂν παρέλθῃ⁸ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἴωτα ἂν ἢ μία κεραία¹⁰ οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γέννηται. Ὅς ἐάν οὖν λύσῃ¹¹ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διόξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος¹² κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Σημειώσεις

1) Κυριακὴ τῶν ἁγίων Πατέρων. Κατὰ ταύτην ἐορτάζονται οἱ ἐκ Χαλκηδόνος συγκροτήσαντες τὴν Δ'. Οἰκουμένην Σύνοδον, ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Μαρριανοῦ, ἐξακόσιοι τριάκοντα ἅγιοι πατέρες κατὰ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς. — 2) Φῶς τοῦ κόσμου· κόσμος ἐν εἰρήνῃ ἢ λογικὴ κτίσις, οἱ ἄνθρωποι. — 3) Μῶδιος ρωμαϊκὸν μέτρον τῶν γεννημάτων τὸ ὅποιον ἦτο σκεὺς οἰκιακόν. — 4) Λυχνία, ὁ λυχνιστάτης. — 5) Καταλῦσαι ἀκυρώσαι. — 6) Νόμον, τὸν ἡθικόν, τὸν δοθέντα τῷ Μωϋσῇ καὶ ἐν τῇ Πεντατεύχῳ περιεχόμενον. — 7) Προφήτας, τὴν ἡθικὴν διδασκαλίαν τῶν προφητῶν, τὴν ἐν τοῖς προφητικαῖς συγγραμμασί τῆς Π. Διαθήκης. — 8) Παρέλθῃ, ἐξαφανισθῇ καταστραφῇ. — 9) Ἐὖς καὶ ἑλπίδος. — 10) Ἰωτα ἂν ἢ μία κεραία, οὐδέ ἡ σμικροτάτη τῶν ἐντολῶν. — 11) Λύσῃ, παραβῇ, μὴ τηρήσῃ. — 12) Ἐλάχιστος, θέλει ἀξιώσῃ τῆς ἐσχάτης θέσεως ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ

Ἐκ τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς κεφ. γ' 8.

Ὡς καὶ ἄλλατε ἐν ὀλίγοις ἐλέχθη ὁ σπουδαιότερος τῶν κινδύνων τῆς ἀρτίστατου Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ ἦτο πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν ταύτης τῆς νέας πίστεως ἦτο δὲ τοσούτῳ μέγας ὁ κίνδυνος ὅτος ὥστε εἰς πᾶσαν ἐκκλησίαν εἰς πᾶσαν πόλιν εὐρίσκοντο ἐγκατεσπαρμένοι Ἰουδαῖοι, οἵτινες καίτοι ἦσαν σπουδαῖοι παραγοντες εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἦσαν ὅμως πολὺς ζηλωταὶ τοῦ Μωσαιοῦ νόμου τὴν ἐπι-

*Ἡ περικοπὴ αὕτη παρακρηρίζουσα τοὺς αἵρετικους ὥρισθη ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς νὰ ἀναγινώσκηται τῇ μετὰ τὴν 10ην Ἰου-
λίου Κυριακὴν καθ' ἣν φάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν τῆς ἐβδόμης
Οἰκουμένης Συνόδου Τριακοσίων πενήκοντα Πατέρων.

βολήν τοῦ ὁποῖου ἐπεδίωκον παρὰ τοῖς ἐξ ἔθνικων χριστιανοῖς. Οἱ τοιοῦτοι ἐκαλοῦντο ψευδοδιδάσκαλοι ἢ ψευδάδελφοι· πρὸς τοὺς δὲ ἀνέλαβε σπουδαίον ἀγῶνα ὁ Παῦλος διότι οἱ ψευδοδιδάσκαλοι οὗτοι ἠνάγκαζον τοὺς ἔθνικους τοὺς θέλοντας νὰ ἀσπασθῶσι τὸν χριστιανισμόν νὰ ὑποβάλωνται εἰς πάσας τὰς διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἥτοι νὰ περιτέμνῳνται, νὰ τηρῶσιν ἡμέρας διαφόρους ὡς τὴν τοῦ Σαββάτου τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός, νὰ θυσιάζωσιν ἐν ἀνάγκῃ θυσίας αἵματος καὶ ζῶων. Ὁ Παῦλος ὅμως ὅστις τὸν χριστιανισμόν ἐθεόρει ὑπὸ χαρακτῆρα παγκόσμιον κατὰ τὸ «καὶ γενήσεται μία ποίμνη εἰς ποιμήν» κατεδίωξε τοὺς πανταχοῦ καὶ ἠφάνισε.

Διὰ τοῦτο εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ συνιστᾷ εἰς τοὺς χριστιανούς, τὴν ἀποφυγὴν τῶν τε ψευδοποδῶν καὶ καὶ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐπὶ τῇ νύκτι εἰς πολλὰς δὲ αὐτοῦ τέκνα χάριν τῆς ἀκεραϊότητος τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ πρὸς τοὺς ψευδάδελφους πολέμου. Ἐκ τούτων τῶν ἐπιστολῶν ἦτο καὶ ὁ ἀγαπητὸς μαθητὴς αὐτοῦ Τίτος, ὅστις ἦτο ἑλλην τὸ γένος καὶ εἰδωλωλόγης· πρῶτον ἐγένετο δὲ χριστιανὸς μὴ περιτμηθεὶς. Τοῦτον ὁ Ἀπόστολος κατέστησεν ἐπίσκοπον εἰς Κρήτην, διὰ τῆς ἐπιστολῆς δὲ ταύτης ὑπομνησθεὶς εἰς αὐτὸν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀφῆκεν αὐτὸν ἐπίσκοπον εἰς Κρήτην· ἦσαν δὲ οὗτοι ἡ ὀργάνωσις τῶν ἐν Κρήτῃ ἐκκλησιῶν δι' ἐκλογῆς καὶ διορισμοῦ καταλλήλων καὶ ἀξίων πρεσβυτέρων καὶ ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη ὁ ἑλεγχος τῶν παρασυρομένων εἰς τὰς πλάνας τῶν ψευδοδιδασκάλων. Πλὴν τούτων παριστᾷ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ εὐσεβείᾳ χριστιανικὸν βίον πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ ὁποῖου μεγάλως συμβάλωσιν αἱ κατὰλληλοι εἰς ἕνα ἕκαστον συμβουλαί.

«Μωρὰς δὲ ζητήσεις, καὶ γενεαλογίας, καὶ ἔρεις, καὶ μάχας νομικὰς περίστασις· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιαι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἀμαρτάνει ὃν αὐτοκατάκριτος». Μωρὰς ζητήσεις ἀποκαλεῖ ὁ Ἀπόστολος τὰς συζητήσεις τῶν τε ἑλλήνων καὶ τῶν ψευδοδιδασκάλων τῶν μὲν ἑλλήνων μαρολογούντων διὰ τὰς γενεαλογίας τῶν θεῶν αὐτῶν τῶν δὲ Ἰουδαίων καυχόμενων διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καταγωγὴν αὐτῶν μὴ ἐχόντων δὲ ἄλλο τι νὰ ἐπιδειξῶσιν ὡς ἴδιον αὐτῶν καύχημα. Νυνιστᾷ δὲ νὰ ἀποφεύγῃ ὁ Τίτος τὰς τοιαύτας ἀνωφελεῖς καὶ ματαίας συζητήσεις διότι οὐδεμίαν ὠφέλειαν προσφέρουσιν εἰς τὸν προκατηλειμμένον. Διὰ τοῦτο δὲ προσθέτει καὶ μὴ ἐπιμείνῃ πρὸς τοὺς αἰρετικούς· μετὰ πρώτην δὲ καὶ δευτέραν νουθεσίαν νὰ καταλείπῃ αὐτοὺς γνωρίζων ὅτι οἱ τοιοῦτοι εἰσὶ υἱοὶ ἀπολωλότες.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΤΟΤΣΚΑΣ

Ἡ φέτις προφῆς ἐδιάβαινα πὸ κλέφτικα λιμέρια
Κι' ἄκουσα, πῶς ἐρμήνευε Τότσκας τὰ παλληκάρια.
— Παιδιά μ' ἂν θέλετε λεβεντιά καὶ εὐθὲρα νὰ ζήτε,
Βάλτε στήν καρδιά καὶ σὶδ' ἄρα στὰ πόδια,
Κρασί ποτὲ μὴν πίνετε, ὕπνο μὴν ἀγαπᾶτε.
Ὁ ὕπνος εἶναι θάνατος καὶ τὸ κρασί εἶναι πλάνος.
Γοργί' ὁ Νάκας καὶ τὸν λέγ', λέγει τὸν καπετάνο.
— Μπιζέρισαν, βαρέθηκαν Τότσκας τὰ παλληκάρια
Τῆς νύχτας τὸ περπατήμα, τὸ' αὐγῆς τὸ κρασιόλι.
Θέλουν νὰ προσκυνήσουν σ' αὐτὸν τὸν ντυβιτάρη
Ποῦναι βαλῆς στὰ Γρεβενά, ντερέβαναγας στὰ Χάσια.
— Παιδιά μ' ἂν θέλετε κύψιμο καὶ θέλετε νὰ γαβῆτε
Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω γὼς καὶ νὰ σᾶς παραδώσω.
Νὰ δώσω καὶ μνημόσυνα εἰς ἄλλους τοὺς παπάδες.

Ν' ἀκούσουν χώρας καὶ χωριά, χωριά, καὶ βιλαέτια,
Νὰ πῶν ὁ Τότσκας λύσσαξ καὶ τρώγ' τὰ παλληκάρια.
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, ἡ δουλία βαστοῦσε
Τὸ κρασιόλι' ἐφώναζε, τὸ κρασιόλι' κράζει.
— Πολλὴ Τουρκία μᾶς ἔρχεται, μπέιδες καὶ ἀγάδες.
— Ἀφῆτέ τους δὲ ἔρχονται. Ἐμεῖς τοὺς καρτεροῦμε.

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

Β'

Καὶ ἡ μὲν συνταγματικὴ τῶν φιλελευθέρων (!!!) Νεοτούρκων Τουρκία τοιαῦτα κατεργάζεται πρὸς τοὺς λίτας αὐτοῦ Χριστιανούς ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐν αὐτῇ τῇ εἰσπῇ αἰῶνι, τῇ αἰῶνι τῶν φώτων τοῦ πολιτισμοῦ, τί δὲ πρὸς τοὺς ἀπέναντι τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ λεγόμενους Ἰσλαμικούς, Ἀρμένιους καὶ Ἄρμενους καὶ τί κάμνει ἡ Χριστιανικὴ Ἑλλάς; ἡ μᾶλλον ποῖον εἶναι τὸ καθήκον αὐτῆς; Τῶν γὰρ λέγομένων Χριστιανικῶν Δυνάμεων τὰ ἔργα βλέπομεν, καθήκοντα ἥσυχον καὶ ἀπαθεῖς, τινὲς τοῦτον λίστα καὶ ἐπιχαίρουσιν διὰ τὰ δεινὰ τῶν Χριστιανῶν ταῦν διότι συλλογίζονται ὅτι ὅταν θὰ φύγωμεν ἐκ τῶν χειρῶν τούτων ἡμεῖς, θὰ δυνηθῶσιν ἰδιόκται ἐμποροὶ νὰ λάβουν τὰς ἐκεῖ ἐμπορικὰς ἐργασίας. Μόνον δὲ τότε φέρονται ὅταν μάθουν ὅτι ἐπαθόν ἡ κινδυνεύουν τὰς φέροντα Ἰταλοῦ ἢ Ἀγγλοῦ τινός. Διὰ τὰ ἄλλα τὰ ἔργα τὰ Χριστιανικὰ καθήκοντα, διὰ τὰς ἐκ τῶν συνθηκῶν ὑποχρεώσεις τῶν φροντίζοντων τόσον ὅσον φροντίζει καὶ ὁ δὲ πτωχεύσας ἐμπορὸς περὶ τῶν συμφερόντων τῶν ἀναισθητῶν. Ἡ δὲ Ἑλλάς; Ἡ Ἑλλάς ἔχει καθήκον πρῶτον μὲν νὰ ἐκφωνήν μεγάλην πανταχοῦ τοῦ κόσμου, νὰ δείξῃ ὅτι τὸ Τυραννικὸν Κράτος ἀπέβαλε πλέον καὶ αὐτὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἐπίπλαστα προσχήματα τοῦ πολιτισμοῦ, ὅτι ἐκέρχεται μὴν τὴν ληστείαν, ἀφοῦ οἱ Κυβερνήται αὐτοῦ συνεργεῖται εἰς τὰς ἀρπαγὰς καὶ ταύτας γενομένας ἐπιδιοκίμασιν ἐπισήμως ἐν τῇ Τουρκικῇ Βουλῇ καὶ ἐπικυροῦσιν τοὺς ἀρπαγὰς καὶ ληστείας. Ὅτι εἰς Κράτος τοιοῦτον εἶναι οὐτε ἐμπορικὴ οὐτε ἄλλη τις ἐργασία εἶναι πλεονεκτή, ἀφοῦ οὔτε ἡ ζωὴ οὔτε ἡ τιμὴ οὔτε ἡ περιουσία τῶν ἐργαζομένων ἡσύχως καὶ φορολογουμένων εἶναι ἀσφαλής, ἀλλὰ κινδυνεύει νὰ διαρπαγῇ καὶ καταστραφῇ κατὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἀρχῶν ὅτι Κράτος τοιοῦτο θὰ ἦτο ἀνεκτὸν οὐδ' ἐν μέσῃ τῇ Ἀφρικῇ καὶ ἐν τῇ ἰνδο-τάτῃ Ἀσίᾳ, ἥκιστα δὲ πάντων ἐν τῇ Εὐρώπῃ· ὅτι ἐκτελεῖ αἰσῶς διὰ τὸν πολιτισμόν ἡ περαιτέρω ἐλευθερία ὑπαρξίς αὐτοῦ· ὅτι ἄρα ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ τεθῇ τάχιστα ὑπὸ κηδεμονίαν, ὅπως ἡ Αἴγυπτος, ἡ Περσία, τὸ Μαρεκκὸν καὶ καθόλου πάντα τὰ Μουσουλμανικὰ βάρβαρα Κράτη. Τοῦτο ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀπὸ τοῦ 1855, ὅτε ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἔβωσαν τὴν Τουρκίαν ἀπὸ τῆς Ῥωσικῆς κατακτήσεως· ἂν τότε ἀνετίθεντο τὰ ὑποχρεώσεις τῆς Δικαιοσύνης, τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς Εὐρώπῃ, οὐ καὶ ἐπομένως ἡ Δικαιοσύνη, ἡ Διοίκησις καὶ ἡ φορολογία τῶν λαῶν τῆς Τουρκίας ἀφῆρδοντο ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν διεφθαρμένων Τούρκων ὑπαλλήλων καὶ οἱ λαοὶ οὗτοι ἔκτοτε θὰ ἐκυβερνῶντο δικαίως καὶ θὰ εὐδαιμόνουν καὶ ἡ Εὐρώπη θὰ ἦτο ἀπληλαγμένη τῶν ἔκτοτε πολέμων καὶ δεινῶν. Ἀλλ' ὅτι δὲν ἔγινε τότε, εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἀνὰ ἀναβολὴς σήμερον. Ὁφείλει νὰ γίνῃ δόγμα καὶ ἀπαρασφαιτος ἀρχὴ εἰς πάντα τὸν πολιτισμένον κόσμον ὅτι οἱ Τούρκοι δὲν δύνανται πλέον νὰ διοικῶσι τοὺς ἐν τῇ Τουρκίᾳ λαούς, ὅτι πλανῶνται πλάνην οἰκτράν, ἂν φανταζόμεθα ὅτι αἱ χώραι τὰς ὁποίας ἐν καιροῖς χαλεποῦς ἠδυνήθησαν νὰ ἀρπάξουν ἀπὸ τοὺς κατοίκους καὶ κυρίως αὐτῶν Χριστιανούς.

νοῦς, εἶναι καθ' ὅλοκληρίαν ἰδικαί των καὶ δύνανται νὰ κάμνουν ἐν αὐταῖς, τι ἐπέβη αὐτοῖς, καὶ ἄρα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν των νὰ ἐρημώσουν αὐτάς, νὰ ἐκδιώκουν τοὺς κατοίκους αὐτῶν, νὰ ἀρπάξουν νὰ φονεύουν καὶ τὰ λοιπά, ὅσα φρικώδη ἢ κακοῦργος αὐτῶν φύσις ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς των εἰς τὰς ἀτυχεῖς χώρας ταύτας μέχρι σήμερον παρουσιάζει. Ταῦτα πάντα ἀνάγκη νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπιζητηθῇ ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ κακοῦργου τούτου Κράτους εἰς τὸ ἐξῆς ὑπὸ Χριστιανικὴν κηδεμονίαν παρομοίαν ἐκείνης ὑπὸ τὴν ὁποίαν διατελεῖ καὶ εὐδαιμονεῖ ἡ Αἴγυπτος.

Ἐν δὲ τυχόν αἱ Χριστιανικαὶ Δυνάμεις ἕνεκα τῆς διχονοίας αὐτῶν καὶ ἀνὲξ ἄλλου μᾶλλον περὶ τῶν ἐμπορικῶν ἀδελφῶν συμφερόντων ἢ περὶ τῶν ἠθικῶν καὶ Χριστιανικῶν καθήκοντων φροντίζουσαι, δὲν ἤθελον ἀποφασίσαι νὰ ἐπεμβῶν καὶ ἐκτελέσωσι τὸ καθήκον αὐτῶν τοῦτο, τότε ἡ Ἑλλάς ἔχει καθήκον καὶ ἠθικὸν καὶ Χριστιανικὸν καὶ ἐθνικὸν νὰ σπεύσῃ νὰ δειξῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι ὅσον καὶ ἂν ἐπιθυμῇ τὴν εἰρήνην, δὲν δύναται εἰς πλεόν νὰ ἀνεχθῇ τὴν συστηματικὴν ἐξόντωσιν τῶν ἢ ἐκατομμυρίων ἑλλήνων τῆς Ἀσίας, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ χιλιάδας ἔτη κατὰ τοιαύτους ἀνὰ τὰς χώρας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅχι μόνον εἰργάσθησαν, ὅπως διαφυλάξωσι τὸν ἐθνισμόν των ἀπὸ τῶν διαφόρων κατακτητῶν τῶν Περσῶν, τῶν Ἀράβων, τῶν Σελτζουκιδῶν Τούρκων, τῶν Ὀθωμανῶν, ἀλλὰ καὶ εἰργάσθησαν, περισσώτερον πάσης ἄλλης γῆς, ἐὰν ἐξαίρεσωμεν τὰς Ἀθήνας, ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐημερίας τῆς ἀνθρωπότητος. Αἱ φωναὶ καὶ οἱ θρήνοι τῶν σφαζομένων γυναικοπαίδων, τῶν ῥιπτομένων μετὰ κινήσεις εἰς τὰ φρέατα, αἱ τελευταῖαι φωναὶ τῶν καιομένων, ὁ ἔντιμος θάνατος, τὸν ὁποῖον εὐρίσκουσιν οἱ γονεῖς καὶ ἀδελφοὶ των, ἐνόπλιος ἀνθιστάμενος κατὰ τῆς Τουρκικῆς θηριωδίας, οἱ ὁλοθυμοὶ τῶν ἀποσπασμένων ἐκ τῶν μητρικῶν ἀγκάλων ἑλληνίδων παρθένων διὰ τὰ χαρέμια τῶν Βένδων ἢ διὰ τὰς λημέριαι τῶν ληστῶν, τοὺς ὁποίους ἐξοπλίζει ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις καὶ ὑποβοηθοῦσιν οἱ Τούρκοι χωροφύλακες καὶ στρατιῶται, ταῦτα πάντα θὰ πληρωθοῦν, πρέπει, νὰ πληρωθοῦν, τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη, ἀκριβῶς ἀπὸ τοὺς Νεοτούρκους.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΙ ΘΥΓΑΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΒΟΡΕΙΑ

Κατὰ τὸν μέγαν καὶ φοβερόν ὑπὲρ κατακτήσεως τῆς Κρήτης πόλεμον τῶν Τούρκων πρὸς Ἐνετούς, τὸν διαρκέσαντα εἰκοσιπενταετίαν ἤλυν (1644—1669), μετὰ τὴν πόλιν τῶν Χανίων ἡλώθη ἐν ἔτει 1646 καὶ ἡ τῆς Ρεθύμνης, ἡ τρίτη κατὰ τὴν ὀχυρότητα πόλις τῆς νήσου. Ἡ πόλις τῆς Ρεθύμνης ἤμαξεν ἐπὶ ἐνετοκρατίας καὶ ἐμπορικῶς μὲν καὶ βιομηχανικῶς, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, ὅθεν καὶ παρέμεινεν ἔκτοτε ἐν Κρήτῃ καὶ ὁ περιχθόμενος στίχος, «Ρεθυμνιώταις γὰρ τὰ γράμματα». Αὕτη κυρίως ἦν ἡ ἑδρα καὶ τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἑλληνικοῦ τῆς νήσου ἀρχαιολογίου, τὸ ὁποῖον θραπέδον ὑπερβαλλόντως τὰς ἑλληνικὰς Μούσας, ποὺς δὲ καὶ τὰς καλὰς τέχνας, καὶ πολλοὺς ἐπιστήμονας σχοῦσα ἀπέστειλεν ἀδιαλείπτως πρὸς τελειότεραν παιδευσιν τοὺς υἱούς αὐτῆς εἰς τὴν Ἑσπερίαν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ μᾶλλον ἐν τῇ τότε ἀκμαζόντι γυνάσεια καὶ πανεπιστήμῳ τῆς Ἰταλίας. Τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον τῆς πόλεως μιμούμενοι καὶ οἱ ἐν αὐτῇ σύνοικοι Ἐνετοὶ, διεκρίνοντο καὶ οὗτοι τῶν ἄλλων ἐν

τῇ νήσῳ ὁμοφύλων κατὰ τε τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν λοιπὴν μόρφωσιν. Ὅθεν ἔγεμεν ἡ πόλις καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἄλωσιν οὐ μόνον πλουσίαν καὶ εὐπόρυν, ἀλλὰ καὶ μεμορφωμένην καὶ πράγματι εὐγενῶν ἑλλήνων τε καὶ Ἐνετῶν. Κατὰ τὴν ἄλωσιν δ' αὐτῆς, φοβερὰς δηλώσεως, λεηλασίας καὶ καταστροφῆς μετὰ τὴν παράδοσιν παρὰ τὸ ἐπισήμως ὑποσχόμενον ὑπὸ τοῦ πορθητοῦ σερδάρ Δελή-Χουσεῖν γενομένης, ἀφῆρπάγησαν καὶ ἀπῆχθησαν εἰς αἰχμαλωσίαν ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ πλεῖστοι νεάνιδες εὐγενεῖς καὶ ὡραῖαι, τὰς ὁποίας διένειμαν πρὸς ἄλλήλους οἱ Τούρκοι ἀξιοματικοὶ καὶ ἀγάδες. Ὑπὲρ πάσας ὅμως ταύτας διέπρεπον ἐπὶ καλλονῇ καὶ χάριτι σωματικῶς καὶ ψυχικῶς αἱ τρεῖς κόραι τοῦ ἐγγχωρίου ἱερέως Παπᾶ Βορείου. Τούτων τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τύχην διεκτραγωδεῖ μὲν καὶ ὁ σύγχρονος ρεθόμιος ποιητὴς Μαρῖνος Τζάννης Μπουνιαλῆς, ἰδίᾳ δὲ τὸ παρὰ πόδας ἐγγχωρίον ἄσμα ἔχον ὡς ἐξῆς·

Μιὰν Κυριακὴν καὶ μιὰν αὐγῇ, μιὰ εὐετὴ μεγάλην
Ἐπῆραν τοῦ Παπᾶ Βορείου τὰς τρεῖς τοῦ θυγατέρες·
Στὴν Κοῆτῃ σκλαβωθῆκαν μετὰ τὰ καράδια φεύγουσιν
Κι' ἡ μάννα, ὁ κύριος, καὶ οἱ δίκαιοι καὶ δὲν ἀρνεύουσιν.
Τὴν πρώτην, τὴν καλύτερη, τὴν ἀσπρὴν παρυστέρα.
Μὲ τὴν ἀδελφάδαί της τῇ δὲ δὲ τὴν Πόλιν ταῖς ἐφέραν.
Δέκα πασάδες ταῖς λαλοῦν καὶ δέκα βεζυράδες·
Καὶ δεκοχτὼ ρεζίδες τοῦ βασιλῆα ταῖς πῆγαν.
Τὴν μιὰν ἐπῆρεν ὁ πασάς· τὴν ἄλλην ὁ βεζύρης.
Καὶ τὴν ὁλοκαλύτερη ὁ βασιλεὺς τὴν πῆρε.
Κι' ὄντες τὴν ἀνεδάξανε στοῦ βασιλῆα ταῖς σκάλας·
Ἐτρέχανε τὰ μέγιστα τῆς ὥσταν ταῖς κουτσουναράς.
Στρέφετ' ἐμπρὸς κι' ὀπίσω τῆς νὰ δῇ ἀπὸ τοὺς δικούς της.
Κανένα δὲν ἐγνώρισε, μόνο τὴν ἀδελφὸς της.
«Ἀμ' ἀδελφε μου, στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Ὅπου νὰ raίν' ἡ στράτα σου τρανιάφυλλα καὶ ῥόδα!
Χαίρετά μου τὴν μάννα μου, προσκύνῃ μου τὸν κύρη
Καὶ πέ του πῶς ὁ βασιλεὺς γυναῖκα του με πῆρε.
Θέλει γενεὰ χριστιανικὴ καὶ φλέδ' ἀπὸ τὴν Κρήτη,
Μ' ἀφίω καὶ παραγγελιά τῶν ἐδικολογιῶν.
Νὰ πολεμῶντε τὴν Τουρκίαν καὶ νὰ τήνε ζυγῶνουν.
Γιὰτ' ἦρθαν μ' ἐπιβουλὰ, σκλαβῶναι καὶ τουρκεύει.
Καὶ «ἀν τὸ χάρι» ἀλύπητα σκοτάνει, μακαλεύει.
Τὴν ἀδελφὴ μου τὴν Ζαμπιὰ μὴ μοῦ τὴν χαίρειτῃς,
Γιὰτὶ μοῦ καταράστηκε Τούρκος νὰ με φιλήσῃ.
Νὰ κάνω Τούρκους ἐδικούς καὶ τὸν παπᾶ κουριάδα
Καὶ τὸ μεγάλο βασιλῆα ἄντρα νὰ τὸνε πάρω.
Καὶ ἐπὶ ἔστηκεν ὁ λόγος τῆς «ἀν τοῦ Μητροπολίτη,
Σὰν τοῦ παπᾶ, ὄντες λειτουργεῖ, τοῦ δαίχου ὄντες διαβάξῃ.

Καὶ ὁ μὲν παρὰ τῇ περιήγητῇ Quillet διηγούμενος ἱερομόναχος ἐν Ἀθήναις ἐν καὶ εἰκοσιν ἔτος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ρεθύμνης περὶ τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν ταύτων νεανίδων λέγει, ὅτι ἡ γενομένη ἐξ αὐτῶν πρώτη ἐν τῷ χαρεμίῳ σουλτάνᾳ μετονομάσθη Χουνιά — Ἀζακί· ὁ δὲ συγγενεὺς τῆς ἱστορίας τῆς Τουρκίας Hammer λέγει αὐτὴν Ρεθία — Χασκί (=ποιοῦσαν τὰ φθινοπωρινὰ ῥόδα), Εὐγενίαν πρῶτον καλουμένην. Ἀμφότεραι δ' οὗτοι ὡς καὶ ὁ Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης, συμφωνοῦσι λέγοντες, ὅτι αὕτη ἐλατρεύετο μέχρι παραφροῦς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Μαχμετ Δ' καὶ ὅτι ἐνώπιον αὐτῆς ἔδωσαν πᾶσαι αἱ ἄλλαι τοῦ χαρεμίου καλλοναί, ὅτι δ' ἐξ αὐτῆς ἐγεννήθη τῇ 2 Ἰουλίου 1646 υἱός, ὁ διάδοχος Μουσταφᾶς, ἐξ οὗ ὁ σουλτάνος ὑπερχαρῆς, διέταξε ἐξαιρετικῶς ἐπαιτημένον φωταψῖαν καὶ τὸν διαστραγγαλισμὸν θάνατον τῶν δύο ἄλλων αὐτοῦ υἱῶν Ἀχμετ καὶ Σουλεϊμάν. Πρὸς τιμὴν δ' αὐτῆς μετὰ

